

Smaken som blev ett varumärke

Berättelse

En barndom mellan gäster och affärer

Estrid Maria Ericson föddes 1894 i Öregrund, men det var i Hjo vid Vättern som hon växte upp. Hennes föräldrar drev ett hotell, och redan som barn rörde hon sig i en värld av gäster, service och ekonomi. Den uppväxten satte spår: hon lärde sig tidigt att en verksamhet kräver både ordning och fingertoppskänsla. Som ung flyttade hon till Stockholm och utbildade sig vid den skola som i dag heter Konstfack, där hon särskilt fördjupade sig i mönster och form.

En egen firma i en mansdominerad värld

År 1924, vid trettio års ålder, tog Estrid Ericson steget och startade en egen firma med hjälp av ett mindre arv efter sin far. Företaget fick namnet Svenskt Tenn. Till en början handlade allt om tenn, ett mjukt och glänsande material som hon formgav till fat, ljusstakar och prydnadsföremål. Att en kvinna ledde ett eget företag var ovanligt på den tiden, men Ericson lät sig inte hindras. Redan 1925 visades hennes föremål på en stor utställning i Paris, vilket gav firman uppmärksamhet långt utanför Sveriges gränser.

Mötet som förändrade allt

Den verkliga vändpunkten kom 1934, då Ericson anställde den österrikiske arkitekten Josef Frank. Han hade lämnat Wien eftersom det politiska läget i Europa blev allt farligare, och i Sverige fick hans idéer ett nytt hem. Frank ritade möbler och tyger med ovanligt starka färger och frodiga blommönster, medan Ericson hade det säkra ögat för hur föremål, färger och rum skulle samspela. Å ena sidan stod hans vilda fantasi, å andra sidan hennes stränga känsla för helhet. Tillsammans skapade de något helt nytt: en ljus, personlig och livfull stil som kom att kallas "Swedish Modern". Den var en motvikt till den stränga och nästan tomma inredning som många annars förknippade med modern design.

Ett arv som lever vidare

Estrid Ericson var inte bara formgivare utan också en skicklig affärskvinna. Hon reste, byggde nätverk och visade upp svensk inredning på utställningar i både Europa och USA. Butiken vid Strandvägen i Stockholm blev en symbol för god smak, och företaget knöt samman konst, hantverk och handel på ett sätt som få hade lyckats med tidigare.

År 1975, då hon var åttioett år, sålde hon Svenskt Tenn till en stiftelse, men släppte inte taget helt. Hon stannade kvar som konstnärlig ledare, eftersom firman i praktiken var hennes livsverk. Estrid Ericson dog 1981. Att Svenskt Tenn fortfarande är verksamt, och att Josef Franks mönster ännu säljs, visar att hon byggde något mer än ett företag. Hon formade en smak och en idé om hemmet som överlevde henne. Hennes berättelse handlar därför inte bara om vackra saker, utan om hur en enskild människas blick för form kan påverka en hel kultur.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
verksamhet	ett företag eller en organisation och det arbete som görs där
fingertoppskänsla	en fin känsla för vad som passar i en situation
fördjupade sig	lärde sig mycket om ett ämne
formgav (formge)	bestämde hur något ska se ut
prydnadsföremål	saker man har för att det är vackert, inte för nytta
mansdominerad	en plats eller värld där mest män finns och bestämmer
vändpunkt	ett ögonblick då något förändras helt
frodiga	rika, fulla och yviga
samspela	passa ihop och fungera tillsammans
motvikt	något som balanserar eller går emot något annat
nätverk	kontakter med människor som kan vara till hjälp
livsverk	det viktigaste man gör eller bygger under sitt liv

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad arbetade Estrid Ericsons föräldrar med?
  1. De drev ett hotell
  2. De ägde en tennfabrik
  3. De var konstnärer i Stockholm
2. Hur fick Estrid Ericson råd att starta sitt företag?
  1. Hon tog ett stort lån från en bank
  2. Hon använde ett arv efter sin far
  3. Hon fick pengar av Josef Frank
3. Vad sysslade firman Svenskt Tenn med i början?
  1. Möbler i trä
  2. Föremål av tenn
  3. Tygtryck och blommönster
4. Varför lämnade Josef Frank Wien?
  1. Han ville öppna en butik i Paris
  2. Det politiska läget i Europa blev farligt
  3. Han hade fått ett pris i Sverige
5. Hur beskrivs stilen "Swedish Modern" i texten?
  1. Sträng, mörk och nästan tom
  2. Ljus, personlig och livfull
  3. Billig och enkel att tillverka
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Estrid Ericson sålde sitt företag men fortsatte ändå att arbeta där.
  2. Josef Frank och Estrid Ericson hade exakt samma sätt att tänka om form.
  3. Estrid Ericsons föremål visades på en utställning i Paris.
  4. Svenskt Tenn lade ner sin verksamhet efter hennes död.
7. Förklara med egna ord vad som menas med meningen "Hon formade en smak och en idé om hemmet som överlevde henne".
8. Texten säger att Frank och Ericson kompletterade varandra. Beskriv skillnaden mellan dem.
9. Varför var det ovanligt att Estrid Ericson ledde ett eget företag på 1920-talet?
10. På vilket sätt visar texten att Estrid Ericson var mer än en formgivare?
11. Texten kallar Svenskt Tenn för Estrid Ericsons "livsverk". Vad vill författaren få fram med det ordet?

12. I sista stycket står det att hennes berättelse handlar om “hur en enskild människas blick för form kan påverka en hel kultur”. Vad menas med det, tror du?

Diskussionsfrågor

- Estrid Ericson hade en tydlig idé om vad som var vackert. Vem bestämmer egentligen vad som är “god smak”, och kan smak förändras över tid?
- Josef Frank kom som flykting och blev en av Sveriges viktigaste formgivare. Hur kan ett samhälle bli rikare av att ta emot människor med nya idéer?
- Ericson och Frank var mycket olika men skapade något stort tillsammans. Varför kan det ibland vara bra att samarbeta med någon som tänker annorlunda än man själv?
- **Skriv (5–6 meningar):** Tänk dig att du ska beskriva din egen “stil” – i ditt hem, dina kläder eller något du tycker om att göra. Vad är typiskt för dig, och varför?